

ASIA BIBI

EN ANNE-ISABELLE TOLLET

Eindelijk vrij

NEGEN JAAR GEVANGEN OM HAAR GELOOF

ASIA BIBI
EN ANNE-ISABELLE TOLLET

Eindelijk vrij

NEGEN JAAR GEVANGEN OM HAAR GELOOF

Vertaald door Kees de Wildt

KokBoekencentrum Uitgevers • Utrecht

INHOUD

Woord vooraf – <i>Joël Voordewind</i>	9
Inleiding	13
1. In het donker	19
2. Ik vertel jullie alles	22
3. Het eerste doodvonnis	30
4. De oogst	40
5. Christen-zijn in Pakistan	51
6. De pausen	60
7. Mijn helpers betalen een prijs	74
8. De gevangenis van Multan	98
9. Het tweede doodvonnis	118
10. Buiten mijn gevangenis	128
11. Vrijgesproken! Echt?	143
12. Eindelijk vrij?	159
13. Een nieuw leven in een vrij land	166
Bedankt!	173
Verklarende woordenlijst	175

WOORD VOORAF

We sluiten snel de deur achter ons van een hotelkamer waar we denken veilig te zijn. Daar zien we voor het eerst Ashiq, de man van Asia Bibi. Een ontmoeting met Asia zelf in de gevangenis blijkt niet mogelijk, maar we zijn blij hem nu wel te kunnen spreken.

‘We’, dat zijn, naast mijzelf, de vertegenwoordiger van Jubilee Campaign Nederland en NOS-verslaggever Lucas Waagmeester, om zijn verhaal ook op te nemen.

Ashiq ziet er bedrukt uit. Het is juni 2012. Asia zit dan al drie jaar in de gevangenis. In 2010 werd ze ter dood veroordeeld. Ashiq vertelt hoe het met Asia gaat en hoe hij en de twee dochters steeds moeten verhuizen om veilig te blijven. Hij ziet het somber in en denkt dat het hoger beroep nog jaren kan duren. Daarom vraagt hij om druk van de internationale gemeenschap en ook van Nederland, om Asia vrij te laten. Ik beloof om de oproep door te geven aan de minister en het parlement en me te blijven inzetten voor haar vrijlating.

Als we de hotelkamer verlaten, zien we een man in een lange leren jas staan. Hij zegt er te zijn ‘voor onze beveiliging’. De geheime afspraak was niet zo geheim als we hoopten. Óf wij, óf Ashiq moeten gevolgd zijn. Ook later blijkt de Pakistaanse veiligheidsdienst ons overal te volgen, zelfs met militaire voertuigen, wederom ‘voor onze bescherming’.

Thuisgekomen doen we verslag aan de minister en dienen we samen met collega’s van andere partijen moties en Kamervragen in om er alles aan te doen Asia vrij te krijgen. Het rijtje van mensen en organisaties dat zich inzet voor Asia wordt gelukkig steeds langer. Ook ChristenUnie-collega Peter van Dalen spreekt zich in het Europees Parlement voor

haar uit en bezoekt Ashiq in Pakistan. Nadat de hogere rechtbank in 2014 de doodstraf van Asia bekrachtigt, starten we samen met Jubilee Campaign en Stichting De Ondergrondse Kerk een petitie: Red Asia Bibi. We organiseren in ons parlement een hoorzitting met parlementsleden van Pakistan om over de blasfemiewet te spreken, waarop Asia's doodstraf gebaseerd is. In 2016 organiseert Hulp Vervolgde Christenen (HVC) een demonstratie in Den Haag waarbij we nogmaals pleiten voor haar vrijlating. Ook andere organisaties, zoals Open Doors en Amnesty, zetten zich jarenlang in voor haar vrijlating.

Dan komt op 31 oktober 2018 toch nog onverwachts het verlossende woord van het Hoogerechtshof. Na negen jaar gevangenschap zal Asia vrijkomen. Meteen komt de vraag bij me op of ook Nederland bereid zou zijn haar en haar gezin te ontvangen. Ik neem contact op met minister Stef Blok van Buitenlandse Zaken. De zaak ligt diplomatiek gevoelig. In Pakistan zijn er op dat moment protesten tegen Nederland vanwege de Mohammed Cartoonwedstrijd van Geert Wilders. De spanning zou verder kunnen oplopen als Nederland Asia en haar gezin zou ontvangen. We stellen Kamervragen en dringen er bij de regering op aan alles te doen om Asia nu zo snel mogelijk vrij te krijgen en haar het land te laten verlaten.

Ondertussen moest Saif-ul-Malook, de advocaat die Asia vrij kreeg, ook het land ontvluchten. Hij komt in november 2018 in Nederland aan. HVC vangt hem als eerste op en vraagt mij mee te zoeken naar permanente en veilige opvang. Na een verzoek hiertoe stemt het ministerie van Buitenlandse Zaken in met het regelen van huisvesting via Shelter City. De man wordt gehuisvest in een appartement bij een industriegebied aan de rand van Den Haag. Ik haal hem af en toe op en samen met mijn vader vieren we kerstfeest bij ons thuis. Saif spreekt ons ChristenUnie-congres toe en krijgt een staande ovatie. We doen samen een tv-interview met Jan van den Bosch voor zijn programma Hour of Power

en beleggen met andere Kamerleden en HVC-directeur Jan Dirk Nifterik in de kamer van Gert-Jan Segers een persconferentie met Saif over zijn vlucht en over Asia.

Saif houdt ondertussen contact met Ashiq. En er blijkt een herzieningsverzoek ingediend te zijn tegen haar vrijlating. Dat brengt hem in een dilemma. Hij is nu veilig in Nederland, maar hij wil eigenlijk terug naar Pakistan om Asia opnieuw te verdedigen. Als hij teruggaat, kan dat grote invloed hebben op zijn eigen veiligheid en die van zijn gezin. Bovendien betekent het normaal gesproken dat zijn asielstatus in Nederland weer zal worden ingetrokken.

Na vier maanden Nederland keert Saif toch terug en vraagt me om me in te zetten voor het behoud van zijn asielstatus in het geval hij toch weer moet vluchten. Een riskante keuze, maar eentje die goed uitpakt. Zoals te lezen valt in dit boek verdedigt Saif Asia opnieuw en mag ze uiteindelijk alsnog vertrekken naar Canada.

Dit boek grijpt me aan omdat het vertelt over de ongelooflijke haat die er kan zijn tegen mensen zoals Asia, omdat ze christen is en daarvoor uitkomt. Het laat zien hoe een valse beschuldiging zo'n lange tijd van persoonlijk lijden en marteling kan veroorzaken en tot landelijke, gewelddadige demonstraties en zelfs tot de dood kan leiden van twee vooraanstaande Pakistaanse politici die het voor haar opnamen.

Asia's vrijlating is een lichtpuntje in de donkere zee van verdrukking en vervolging van christenen wereldwijd. Voor haar en haar gezin hoop ik op en bid ik om een rustig leven, maar voor velen in Pakistan, India, Afghanistan, maar ook in Noord-Korea en China, is het nog niet afgelopen. Asia heeft dit lijden een gezicht gegeven, en hopelijk inspireert het u ook om u in te zetten voor onze geloofsgenoten en voor iedereen die vervolgd wordt vanwege zijn of haar geloof of overtuiging.

In dit boek leest u de verhalen van de gevangenisbewaarder van Asia, de journaliste, de advocaat Saif, de speciale

EU-gezant Godsdienstvrijheid Jan Figel. Allemaal mensen die op hun plek deden wat ze konden om Asia's leed te verzachten of haar vrij te krijgen. Waarschijnlijk vraagt u zich af: Maar wat kan ik doen? Denk dan aan het werk dat veel andere mensen, vaak niet met name genoemd, in dit proces hebben verricht. Aan de organisaties die de advocaten betalen om mensen zoals Asia te verdedigen of veilige opvangplekken te bieden aan hen die vervolgd worden. Misschien kunt u zo'n organisatie steunen. Misschien kunt u een petitie ondertekenen die u ziet langskomen op sociale media, een kaartje sturen, misschien kunt u bidden.

Laten we allemaal doen wat in ons vermogen ligt voor hen die zichzelf niet kunnen verdedigen en zelf geen stem hebben. Op hoop van zegen.

Joël Voordewind

Tweede Kamerlid ChristenUnie

INLEIDING

Niet omdat dingen moeilijk zijn, durven we ze niet,
we vinden ze juist moeilijk, omdat we niet durven.

Seneca

Op woensdagmorgen 31 oktober 2018 had ik de indruk dat ik zweefde tussen droom en werkelijkheid toen ik 's morgens om 5:47 uur een kort telefoontje kreeg van Ashiq: 'Goedemorgen, Asia Bibi is vrij. Gefeliciteerd!'

De langverwachte grote dag was eindelijk daar. Asia Bibi was vrijgesproken door het Pakistaanse Hooggerechtshof. Eindelijk! Wat een ongelooflijke vreugde!

Die was echter maar van korte duur. Na drie dagen waarin het bijna burgeroorlog was, uitgelokt door de islamisten, veranderde de Pakistaanse regering plotseling volledig van standpunt, door op 3 november een overeenkomst te tekenen met de religieuze fanatici. Daarmee werd voorkomen dat Asia Bibi het land zou verlaten, voordat een verzoek tot herziening van haar vrijspraak zou zijn ingewilligd. Hoewel ik heel goed wist dat Pakistan een van de meest onvoorspelbare landen is, verbaasden wij ons erover en ook haar familie was verbijsterd.

Wat een teleurstelling! Het was een keiharde klap. Ik hing in de touwen, maar was niet knock-out. Na acht lange jaren van onophoudelijke inspanningen was dit niet het moment om de handdoek in de ring te werpen... Tegenover de triomfantelijke islamisten zou alles op de laatste ronde aankomen. Ik heb al mijn kracht, moed en vastberadenheid ingezet om deze strijd met een knock-out te winnen.

Dankzij een ongekennde mobilisatie van de nationale en internationale pers en met de hulp van de hoogste politieke

autoriteiten komt Asia Bibi in de nacht van 7 november eindelijk uit haar gevangenis vrij, waarna zij en haar gezin – dat ook met de dood wordt bedreigd – zes maanden later naar het buitenland kunnen vertrekken.

Eindelijk zou ik deze vrouw zelf kunnen horen en zien. Ik keek zo uit naar deze ontmoeting met Asia Bibi. Sinds haar eerste terdoodveroordeling in november 2010 had ik bij de Pakistaanse autoriteiten tal van verzoeken ingediend om haar in de gevangenis te mogen bezoeken, maar zonder succes. Blijkbaar wilden ze niet dat dit trieste verhaal, dat Pakistan niet tot eer strekt, door een westerling en al helemaal niet door een journaliste in de wereldpers wordt uitgemeten.

Hoe vaak heb ik me niet als medewerker van een hulporganisatie of vermomd als Pakistaanse bij haar gevangenis in Sheikhpura gemeld, een zak sinaasappels in mijn hand, in een poging om de bewakers, die niet altijd even scrupuleus waren, voor me in te nemen. Dat heeft nooit gewerkt! Hoewel fanatici mij bedreigden, ben ik vasthoudend gebleven in mijn pogingen om de *omerta*¹ te doorbreken, zodat haar verhaal over de hele wereld zou weerklinken.

Toen ik me in 2008 als vaste correspondent voor een nieuwszender in Pakistan vestigde, had ik me absoluut niet kunnen voorstellen dat ik daardoor terecht zou komen in deze onwaarschijnlijke strijd met z'n vele wendingen.

Het begon allemaal op een morgen in november 2010. Ik las een Engelstalige Pakistaanse krant en ik kwam daarin toevallig een kort berichtje tegen waarin stond dat een jonge christin, Asia Bibi, wegens godslastering ter dood was veroordeeld. Volgens het artikel had ze de profeet Mohammed beledigd. Onmiddellijk vroeg paus Benedictus XVI de Pakistaanse rechterlijke macht dit vonnis te herzien en haar clementie te

¹ Zie voor de cursief gedrukte vreemde woorden de verklarende woordenlijst achter in het boek.

betonen. Het land raakte in vuur en vlam. De meest invloedrijke radicale religieuze partijen organiseerden in het hele land demonstraties om te protesteren tegen deze inmenging van de Katholieke Kerk in de Islamitische Republiek Pakistan. Ik deed verslag van deze demonstraties waarin haatdragende extremisten eisten dat Asia Bibi zou worden opgehangen.

Voor mijn reportages legde ik contact met het gezin van Asia Bibi en ik heb hun beloofd dat ik hen nooit in de steek zou laten, zelfs niet als ik naar Frankrijk zou terugkeren. Tot op de dag van vandaag is deze band nooit verbroken.

Sinds ik deze belofte had gedaan, heb ik vanaf het schrijven van mijn eerste boek, *Blasphème*² ('Godslastering'), tot aan *La mort n'est pas une solution*³ ('De dood is geen oplossing') toe geprobeerd van de strijd tegen het religieuze obscurantisme een onderwerp te maken dat geen politieke of religieuze slijtzwam vormt. Zo heb ik de steun gekregen van miljoenen mensen van over de hele wereld, van christenen, maar ook van de joodse en islamitische gemeenschap. Omdat de kwestie van godslastering erg gevoelig ligt, ben ik zo vrij geweest mij rechtstreeks tot paus Franciscus te richten, want als hij zich in deze kwestie zou mengen, liepen we het risico dat de situatie in Pakistan zou verergeren. De Heilige Vader heeft naar me geluisterd.

In deze strijd heb ik ook het woord gevoerd in de Verenigde Naties, zowel in New York als in Genève. Het Europese Parlement heeft een resolutie aangenomen ter ondersteuning van Asia Bibi. De burgemeesters van Parijs, Madrid, Bordeaux, Le Mans, La Flèche en La Brède waren gevoelig voor mijn oproep Asia Bibi tot 'ereburger' van hun stad te maken.

Achtereenvolgens hebben de Franse presidenten Nicolas Sarkozy, François Hollande en Emmanuel Macron hun Pakistaanse ambtsgenoten aangesproken op verdediging

² *Blasphème*, Parijs 2011.

³ *La mort n'est pas une solution. Asia Bibi condamnée à la pendaison pour blasphème*, Monaco 2015.

van de waarden van rechtvaardigheid en respect voor de mensenrechten in een samenleving die steeds meer te lijden heeft onder religieus fanatisme.

Via het Internationaal Asia Bibi Comité⁴ – de stichting die ik in 2015 heb opgericht – heb ik vele steunbetuigingen uit de hele wereld ontvangen, die Asia in haar kleine cel bereikten dankzij haar man. In reactie daarop liet ze me weten dat deze uitingen van medeleven haar in staat stelden hoop te houden, hoop op het terugkrijgen van haar vrijheid.

Geheel tegen haar wil is Asia Bibi het symbool geworden van misbruik van de wet op godslastering, die zo vaak wordt gebruikt om persoonlijke conflicten op te lossen door valse beschuldigingen te verspreiden. Deze wet, die ook moslims en andere religieuze minderheden niet ontziet, werd aanvankelijk in 1860 door de Britse koloniale overheid ingevoerd. In 1986 werd deze wet aangescherpt onder de dictatuur van generaal Muhammad Zia-ul-Haq, als onderdeel van zijn streven om de samenleving te islamiseren. De moord op de gouverneur van de Punjab, Salman Taseer, en vervolgens op de katholieke minister van religieuze minderheden, Shahbaz Bhatti, in 2011 heeft elke poging tot debat en hervorming binnen de regering de kop ingedrukt en de spanningen rond deze kwestie doen toenemen. Imran Khan – de premier van Pakistan – heeft in dit opzicht grote moed getoond door de beslissing van het Hooggerechtshof in het openbaar te erkennen.

Toen ze eindelijk vrij was en in een vrij land woonde, dacht ik dat het gemakkelijk zou zijn om degene te vinden voor wie ik al die jaren spreekbuis en penvoerder was geweest. Omdat de islamisten haar met de dood bedreigen, is Asia Bibi echter nergens meer veilig en het was niet gemakkelijk haar in Canada te lokaliseren.

4 Comité International Asia Bibi, www.asiabibi.com.

Toen ik met een boeket witte rozen in mijn hand voor de deur van haar huis stond, liep mijn hartslag flink op. Ik belde aan, maar de bel deed het niet. Ik klopte drie keer zachtjes aan, maar ik kreeg geen antwoord. Ik hoorde geluiden van potten en pannen in de keuken en daardoorheen hoorde ik een vrouw Urdu spreken. Dat is ze, ja, dat is ze! dacht ik bij mezelf. Ik voelde me bezorgd en onzeker. Ik vreesde dat ik dit gezin dat geen bezoek mocht ontvangen, bang zou maken. Niemand, zelfs ik niet, mocht immers hun adres weten.

Ik klopte opnieuw op de deur, deze keer wat harder. Ik heb nog even gewacht, voordat ik 'Ashiq' riep. Ik wist dat de man van Asia Bibi mij onmiddellijk zou herkennen, omdat wij elkaar meermaals hadden gezien, niet alleen in Pakistan, maar ook in Frankrijk, Spanje en Zwitserland. Eigenlijk had ik me eerder voorgesteld dat onze eerste ontmoeting op de landingsbaan van een vliegveld zou plaatsvinden, zoals wanneer een gijzelaar thuiskomt.

Eindelijk ging de deur open en Ashiq, die ik altijd in traditionele Pakistaanse kleding had gezien, stond plotseling voor me in een modieus joggingpak. Ik werd daardoor even van mijn stuk gebracht en ik klemde me aan mijn boeket vast als aan een reddingsboei.

Ashiq leek me niet te herkennen. Zonder een woord te zeggen of ook maar te glimlachen, beduidde hij me dat ik moest binnenkomen. Toen ik eenmaal binnen was, omhelsde hij me. Over zijn schouder heen zag ik een kleine vrouw met een rond gezicht en lang zwart haar in een paardenstaart. Asia Bibi wierp een verbaasde blik op mij. Het kostte me enige moeite om me te realiseren dat ze daar echt stond, in levenden lijve en dat ik voor haar stond.

Ashiq fluisterde enkele woorden in het Urdu en Asia's gezicht klaarde op. Ze greep me vast en omhelsde me met al haar tederheid. Ik kon het niet geloven: al die jaren was ik getuige geweest van het lijden van deze vrouw en nu stond ze eindelijk naast me. Ze hield me stevig vast, net zoals mijn dochter dat doet, en drukte haar hoofd tegen mijn borst. Asia gaf me de indruk dat ze mij beschouwde als een vriendin

of een gezinslid van wie we vrezen hem of haar kwijt te zullen raken. Ik was opgelucht en zó ontroerd.

‘Bedankt voor alles wat je voor me hebt gedaan. Dat ik vrij ben en leef, is dankzij jou, met de hulp van God. Jij hebt mijn leven gered, je bent een engel, mijn hartsvriendin.’

Haar stem hoorde ik voor de eerste keer. Een stem die niet beefde en die, ondanks alle beproevingen en lijden, krachtig, levendig en sprankelend klonk. Ik wilde haar gezicht wel omvatten, maar dat leek me wat te familiair en te voorbarig. Dus legde ik mijn handen op haar schouders en zei met een liefdevolle glimlach tegen haar: ‘Ik heb op je gewacht, Asia.’ Daarna namen Eisha en Eisham, haar twee dochters, die tot nu toe hadden toegekeken, me in hun armen, terwijl hun ouders geëmotioneerd toekeken.

Toen nodigde Asia me uit om te gaan zitten en ze bood me Pakistaanse thee aan. Op de bank in hun kleine huisje ergens in een voorstad hebben we uitvoerig de afgelopen tien jaar doorgesproken, zo blij en opgelucht dat ze achter ons liggen. Ik vroeg Asia of ze in goede gezondheid verkeerde, waarop ze volmondig ‘ja’ antwoordde, ook al had ze soms wat hoofdpijn. Het raakte me om te zien hoe sterk, intelligent en moedig deze kleine vrouw is.

De vrijspraak van Asia Bibi heeft in Pakistan al een precedent geschapen. Voortaan zal iedereen die een valse beschuldiging van godslastering uit, op zijn beurt zwaar worden gestraft.

Haar vrijlating vormt beslist een totale en gezamenlijke overwinning. Een menselijke keten heeft zich over de hele wereld ontrold om media, politici en NGO’s hiervan bewust te maken. Zonder deze brede inzet zou zij haar kinderen, die al bijna tien jaar van hun moeder waren beroofd, nooit hebben teruggezien.

Dat Asia Bibi hen weer in de armen kan sluiten en liefdevol kan omhelzen, is aan ieder van jullie te danken. Daarvoor kan ik nooit genoeg zeggen: DANK JE WEL!

Anne-Isabelle Tollet

1. IN HET DONKER

De toekomst, die omvat ook onze herinnering.

Denys Gagnon

Ik kan niet goed data onthouden, maar er zijn van die dagen die je niet vergeet. Zoals vrijdag 19 juni 2009. Voor zons-
ondergang arriveerde ik voor de eerste keer in de gevangenis van Sheikhupura, waar ik vier jaar heb doorgebracht voordat ik naar een andere gevangenis verhuisde, zoals je naar een ander huis verhuist. Ik was nog niet veroordeeld, maar in ieders ogen was ik al schuldig bevonden. Ik herinner me die dag alsof het gisteren gebeurde en als ik mijn ogen sluit, beleef ik ieder moment opnieuw.

Mijn polsen branden, ik kan nauwelijks ademen. Mijn nek, waar gewoonlijk mijn jongste haar armpjes omheen slaat, wordt samengeknepen door een ijzeren beugel die de bewaker naar believen met een grote moer kan aandraaien. Een lang touw sleept over de vuile grond. Het verbindt mijn keel met de geboeide hand van de bewaker die me als een aangelijnde hond met zich meevoert. In het diepst van mijn wezen trekt een doffe angst me een intense duisternis binnen. Een kwellende angst die me nooit zal verlaten. Op dat moment had ik graag willen ontsnappen aan de hardheid van deze wereld.

Ik loop op sandalen, gemaakt door de vriendelijke schoenmaker van mijn dorp. Om mijn enkels zitten leren boeien die met elkaar zijn verbonden door een korte, strakgespannen ketting. Bij iedere stap struikel ik bijna. Nu eens

rechtop, dan weer gebogen. Ik vind het moeilijk om vooruit te komen. Ik schaam me ook voor mijn losse haar. Ik ben mijn sjaal verloren toen ik als een zak aardappels uit het politiebuisje werd gegooid dat me naar de gevangenis bracht. Ik voel me naakt en tentoongesteld. Mijn losse haar verbergt een deel van mijn gezicht dat bedekt is met vuil en zweet en hoewel dat in deze omgeving niet misstaat, heb ik het gevoel dat ik eruitzie als een meisje van plezier.

Mijn gezicht vertrekt van pijn, maar dat weet de bewaker niet, omdat hij niet de moeite neemt zich naar me om te draaien en me aan te kijken, bang als hij is om zich te 'verontreinigen'. Plotseling gaat hij sneller lopen en rukt hij aan het touw dat om mijn hals vastzit. Ik val languit op de grond, maar hij gaat niet langzamer lopen. Ik stik bijna en om mezelf niet te wurgen, probeer ik zo snel mogelijk overeind te komen en me weer naar zijn tempo te voegen.

In de verte hoor ik metalen etenskommen tegen elkaar aan slaan. In deze eindeloze gang zie ik aan weerskanten niets anders dan gesloten houten deuren. Ik word opgeschrikt door de kreet van een vrouw: 'Breng haar ter dood!'

Andere vrouwen sluiten zich hierbij aan: 'Ophangen!' 'Ophangen!' 'Ophangen!'

Ik begrijp dat hier andere als vee opgesloten vrouwen hun haat uitschreeuwen. Vol angst probeer ik me aan deze noodlottige kreten te onttrekken, door met mijn kaken opeengeklemd te neuriën en zo die kreten te overstemmen. Tevergeefs. In die lange, sombere gang staar ik naar een grote vlieg op een van de smerige tl-buizen. In de opschudding die volgt, slaan de gevangenen ritmisch met hun etenskom:

'Opknopen!' *klets, klats...* 'Opknopen!' *klets, klats...*

De bewaker in zijn blauwe overhemd stopt abrupt voor de laatste cel in de gang. Hij draait zich voor het eerst om. Zijn bolle ogen kijken me tevreden aan. Onder zijn marineblauwe baret druipt hij van het zweet. Onder zijn oksels heeft hij grote, natte vlekken. Met een sadistische blik haalt hij een oude doek uit zijn zak.

Er is opnieuw gejoel te horen: ‘Breng haar ter dood, die spotter!’

‘Godslastering, godslastering, weg met haar!’

‘Houd je mond,’ roept de bewaker. ‘Houd je mond, vrouwen!’

Iedereen zwijgt. Ik word misselijk van de stilte. Met die walgelijke doek schroeft de bewaker mijn ijzeren beugel los, waarbij hij erop let dat hij mijn haar of mijn huid niet aanraakt. Mijn gezicht vertrekt van pijn. Ik sla mijn ogen neer en mijn hand gaat naar mijn hals die vol zit met bloeduitstortingen.

De lucht is walgelijk. Hij slingert naar mijn hoofd: ‘Je bent nog erger dan een varken. Ik zal me moeten verontreinigen door contact met jou, door jouw verdorven lichaam aan te raken, maar dat zal niet lang duren. *Allahoe akbar!*’

Met een harde klap schiet zijn laars uit tegen mijn knieschijf. Ik zak in elkaar. (Enige tijd later zal ik vernemen dat deze bewaker, met wie ik hier drie jaar zou doorbrengen, Khalil heet.) Khalil gaat bij me door de knieën om de boeien van mijn voeten te verwijderen. Met mijn beide handen op mijn knie lijd ik in stilte en kijk hem angstig aan. Terwijl hij mijn enkels bevrijdt, grijnst hij.

‘De doodstraf! Ja ja, de dood, voor het beledigen van onze profeet! Wie denk je wel dat je bent, smerig rotwijf?’

Ik houd me doodstil. Moeizaam ga ik op één voet staan, terwijl hij de knarsende deur opent van wat mijn thuis zal worden. Luidkeels lachend, zegt Khalil tegen me: ‘Heb je je vriendinnen gehoord? De volgende keer dat ik deze deur opendoe, is dat om je aan een touw te hangen, *Insjallah!*’ Nadat hij zijn laarzen aan mij heeft afgeveegd, duwt hij me de cel in. Met een spottende lach sluit hij de deur.

Ineengezakt op de aarden vloer van deze cel zonder hoop, staar ik naar de deur, terwijl ik overdenk of deze beproeving door God gezonden zou kunnen zijn.

Het verhaal van Asia Bibi beheerste in 2018 en 2019 regelmatig de voorpagina's van kranten wereldwijd. Negen jaar lang zat Asia, een christelijke vrouw uit Pakistan, in de dodencel. Reden: een beschuldiging van godslastering na een ruzie over de vraag of ze als christen het waterglas mocht delen met haar moslimcollega's. Ze werd veroordeeld tot de doodstraf door ophanging.

De wereld was geschokt en presidenten, regeringen, christelijke organisaties en de paus bemoeiden zich met deze zaak. Het Hooggerechtshof sprak haar in oktober 2018 in hoger beroep vrij. Een half jaar later vertrok ze naar Canada. In *Eindelijk vrij* vertelt Asia haar verhaal. In haar lijden om het geloof ervaart ze de kracht en redding van God.

Dit boek is ingeleid door Joël Voordewind, Tweede Kamerlid voor de ChristenUnie.

Anne-Isabelle Tollet, de coauteur van dit boek, was correspondent in Pakistan en is momenteel hoofdredacteur en presentator van de zender CNews. Ook is ze voorzitter van het Internationaal Asia Bibi Comité. Sinds 2010 heeft ze zich ingespannen voor de vrijlating van Asia Bibi.

